

TZ: Desáté výročí Istanbulské úmluvy. Obavy z ní se v Evropě nepotvrzují

Praha, 11. května 2021 – Evropa si dnes připomíná 10. výročí od otevření „Úmluvy Rady Evropy o prevenci a potírání násilí na ženách a domácího násilí“ (Istanbulské úmluvy) k podpisu. Úmluva byla přijata Výborem ministrů Rady Evropy dne 7. 4. 2011 a poprvé byla podepsána 11. 5. 2011 v tureckém Istanbulu.

Istanbulská úmluva je prvním mezinárodním dokumentem zaměřujícím se na domácí a sexuální násilí. Dosud ji podepsalo 45 zemí Rady Evropy, ratifikace proběhla v 33 z nich. Podepsat úmluvu ze zemí Rady Evropy odmítly jen Rusko a Ázerbájdžán. Záměr odstoupit od úmluvy nedávno oznámilo také Turecko, což vyvolalo protesty i znepokojení ostatních zemí.

Česká republika úmluvu podepsala 2. května 2016. V uplynulých letech probíhaly v České republice diskuse o ratifikaci. O návrhu na ratifikaci ale vláda zatím nerozhodla.

Byť v české společnosti panují o Istanbulské úmluvě některé mýty a obavy s ní spojené, podporovatelů její ratifikace je více než jejích odpůrců. Podle [průzkumu CVVM z října 2019](#) ratifikování Istanbulské úmluvy podporuje 24 % široké veřejnosti, proti je 17 %. Podpora ratifikace úmluvy navíc oproti předchozímu průzkumu vzrostla. Většina veřejnosti ale na úmluvu jednoznačný názor nemá.

„Ratifikace Istanbulské úmluvy patří k mým prioritám jako zmocněnkyně vlády pro lidská práva. V minulých dvou letech jsme strávili hodně energií vysvětlováním jejího skutečného obsahu a praktického významu. Uspořádali jsme besedy a konference, zpracovali řadu podkladů a zrevidovali překlad úmluvy do češtiny. Myslím, že i na základě desetileté zkušenosti z jiných evropských zemí je zřejmé, že obavy z úmluvy nemusíme mít ani my v České republice,“ říká zmocněnkyně vlády pro lidská práva Helena Válková.

„Náš systém ochrany před domácím násilím není dokonalý, což ukázala i pandemie covid-19. Zkušenost z Rakouska, Německa, Srbska či Chorvatska ukazuje, že úmluva představuje velmi praktický nástroj pro zlepšování systému pomoci obětem – ať už jde o propracovanější systém školení policie a dalších profesí, důslednější prevenci či zajištění tolik potřebné dostupnosti specializovaných služeb pro oběti. Jsem proto ráda, že se vláda schválením nové Strategie rovnosti žen a mužů letos v březnu zavázala nadále pokračovat v informování o obsahu úmluvy a uložila Ministerstvu spravedlnosti návrh na ratifikaci předložit vládě do poloviny příštího roku,“ dodává Helena Válková.

„Ratifikaci úmluvy podporují organizace poskytující pomoc obětem domácího násilí, odborná právní veřejnost i stále větší část české společnosti. Za Úřad vlády jsme v předloňském roce zpracovali [analýzu dopadu ratifikace úmluvy](#) v deseti zemích Rady Evropy. Analýza prokázala, že úmluva měla praktický dopad na zlepšení ochrany před domácím násilím. Zároveň potvrdila, že přijetím úmluvy nedošlo k prolomení mlčenlivosti advokátů, zavádění genderově neutrální výchovy na školách, nárůstu počtu udělených azylů, ani k naplnění dalších obav, které ve vztahu k úmluvě v diskusích občas zaznívají,“ uvádí Radan Šafařík, ředitel Odboru rovnosti žen a mužů Úřadu vlády ČR.